



Верховна Рада, Київ, 1 липня. Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.



## Олександр ЄФРЕМОВ: «Змішана виборча система «співзвучна» з відкритими списками»

**3-поміж трьох внесених до сесійної зали законопроектів про місцеві вибори найбільшу кількість голосів (246 – «за») прогнозовано набрала редакція, запропонована головою фракції Партії регіонів Олександром Єфремовим. «Наше завдання сьогодні – виробити чесні правила гри для виборчих перегонів, а далі нехай перемаже сильніший», – заявив «регіонал», представляючи ініціативу в сесійній залі.**

До цього на засіданні профільного Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування автор проекту закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» наголосив: документ має компромісний характер, адже щоб набрати потрібну кількість голосів, слід було врахувати думку різних політичних сил, представлених у парламенті. Він також підкреслив, що до другого читання документ буде серйозно доопрацьовано з урахуванням зауважень і пропозицій народних обранців і Головного науково-експертного управління.

Законопроект передбачає проведення виборів депутатів Верховної Ради АРК, обласних, районних, міських, районних у містах рад

з змішаною системою. Половину від кількості (загального складу) відповідної ради обиратимуть за виборчими списками кандидатів у депутати від місцевих організацій політичних партій у багатомандатному виборчому окрузі, межі якого збігаються з межами відповідно Автономної Республіки Крим, області, району, міста, району в місті. Іншу половину від кількості депутатів обиратимуть за мажоритарною системою відносно більшості в одномандатних виборчих округах, на які поділяється територія відповідно Автономної Республіки Крим, області, району, міста, району в місті. «Ми впевнені, що змішана система «співзвучна» з відкритими списками, які раніше обіцяли практично всі претенденти на посаду Президента України», – наголосив Олександр Єфремов.

Право на висунення кандидатів у депутати, а також місцевих голів реалізується виборцями **через місцеві організації партій**. Позицію про те, що можливість самовисування залишено тільки для кандидатів у депутати сільських, селищних рад, а також сільських голів, «регіонал» аргументував потребою розвивати партійну складову нашої держави. «Водночас нині більшість населених пунктів у сільській місцевості не мають розвинутих партструктур», – додав він.

Місцева організація партії може висувати своїх кандидатів за умови, що відповідна місцева (республіканська в Автономній Республіці Крим, обласна, районна, міська, районна в місті) організація партії зареєстрована в установленому законом порядку **не пізніше як за тридцять шість днів до**

**дня виборів.** Реагуючи на слова опозиції про те, що ця норма є «політичною дамою» для нових партій, Олександр Єфремов зауважив: із зареєстрованих у Міністерстві юстиції 182 партій лише два відсотки можуть виставити необхідну кількість кандидатів по всій Україні, тоді як решта будуть обмежені територіями, де вони вже змогли розвинути.

Серед інших новацій – скасування імперативного мандата, вилучення виборчих блоків місцевих організацій політичних партій із суб'єктів виборчого процесу, заміна збору підписів на підтримку внесенням грошової застави місцевою організацією партії чи кандидатом на рахунок відповідної територіальної виборчої комісії. Наприклад, для кандидатів на посаду сільського голови її розмір становить одну мінімальну зарплату, міського голови – дві, міського голови Києва – 20, для кандидатів у депутати сільської ради – 0,1 мінімальної зарплати, у депутати Верховної Ради АРК, обласної, Київської, Севастопольської міської ради в одномандатному мажоритарному виборчому окрузі – п'ять, а в багатомандатному виборчому окрузі – десять мінімальних заробітних плат.

Згідно з проектом тривалість виборчої кампанії скорочено до 50 днів, а чергові й позачергові вибори можуть призначатися парламентом не пізніше як за 60 днів до дня виборів.

Як показала дискусія в сесійній залі, під час підготовки до другого читання компроміси між політичними гравцями неминучі. «В запропонованому варіанті проект ухвалювати неприпустимо», – наголосив член Блоку Литвина Валерій Баранов. За його словами, і в рекомендаціях профільних парламентських слухань, і в рішенні Асоціації міст України йшлося про потребу запровадження мажоритарної виборчої системи на рівні сільських, районних, міських і обласних рад. Також у документі немає положення про обрання міських голів у два тури. Про наявність «істотних зауважень», зокрема про введення майнового цензу, говорив і комуніст Сергій Гордієнко.

Об'єктом критики опозиції стали «антиконкурентні заходи» до нових партій, стислі строки для висунення кандидатів, а також можливість забезпечення представництва відповідних територіальних громад в обласній і районній радах пропорційно до кількості мешканців.

Головне науково-експертне управління звернуло увагу на значне розширення повноважень Центральної виборчої комісії під час проведення місцевих виборів. Зокрема, згідно з текстом статті 24 проекту ЦВК «може з власної ініціативи в разі прийняття територіальною виборчою комісією незаконного рішення або її бездіяльності скасувати таке рішення та (або) прийняти рішення по суті питання (у день голосування такі питання розглядаються невідкладно)».

В експертів були зауваження і до частини 4 статті 27: «У день голосування під час підрахунку голосів, установа підсумків голосування та результатів місцевих виборів рішення виборчої комісії приймається більшістю голосів від присутніх на засіданні членів комісії, незалежно від кількості присутніх на засіданні виборчої комісії членів комісії».

Відповідаючи на запитання кореспондента «Віча», Олександр Єфремов висловив надію, що до 15 липня народні обранці зможуть проголосувати за проект закону в цілому. Нагадаємо, що 1 липня Верховна Рада прийняла документ за основу й скоротила термін підготовки до другого читання.

Як підкреслив парламентарій, законопроект розробляла велика група спеціалістів із народних депутатів, представників Мін'юсту й адміністрації Президента. Зокрема, з Блоку Литвина найбільш активно працювали Ігор Шаров і Сергій Гриневецький, а з фракції КПУ – Петро Симоненко і парламентарій третього та четвертого скликання за списком Компартії Георгій Крючков.

До речі, Сергій Гриневецький і Георгій Крючков раніше працювали в робочій групі з підготовки іншого системного закону – проекту Виборчого кодексу.

## Закон

На пленарному засіданні 1 липня народні депутати визначилися з датою проведення місцевих виборів, проголосувавши за відповідний законопроект Михайла Чечетова та Валерія Коновалюка. Як і очікувалося, нею стало 31 жовтня 2010 року. Центральній виборчій комісії необхідно вжити заходів для фінансового та матеріально-технічного забезпечення підготовки і проведення цих виборів за рахунок коштів державного бюджету України.

Підготував Олексій СИЦУК.



## Політична еліта має бути цивілізованою

Igor SAVCHENKO

Вітчизняні парламентарії позиціонують себе як політична еліта. А чи по праву? І що таке еліта взагалі? У науці елітою вважається невід'ємна частина соціуму, вибрані, найкращі, панівна верства, яка управляє суспільством. Вона також диктує нові моделі (стереотипи) поведінки, що дають змогу суспільству пристосовуватися до оточення, яке змінюється.

Увесь світ не раз був свідком безпрецедентних подій у залі засідань парламенту та міг спостерігати за безладом, який влаштовувала українська «політична еліта». Дії багатьох із народних обранців мали не лише аморальний характер, з погляду людської культури, а й межували з прямим і нахабним порушенням законодавства. Хіба на це уповноважував нас народ України, обираючи до Верховної Ради: принижувати країну на світовій арені, кидатися курячими яйцями, застоювати димові шашки, псувати систему «Рада», вартість ремонту якої внаслідок останніх подій становить понад мільйон гривень?!

На мою думку, парламентська опозиція, зараховуючи себе до еліти, повинна діяти конструктивніше, у більш цивілізований спосіб. Її основні функції – повідомляти громадськості про власну позицію щодо дій уряду, коаліції, Президента, формувати суспільну думку на місцях, вносити законопроекти, контролювати органи влади.

Будь-який народний обранець, незалежно від того, в опозиції він чи в коаліції, насамперед повинен виконувати свої безпосередні обов'язки та бути справді **народним** депутатом. Визначити місію й завдання народного депутата України насправді дуже легко. Для цього достатньо розгорнути Конституцію та знайти статтю 79, а саме присягу народного депутата, яку він складає: «*Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут українського народу. Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників*».

Як народний депутат, закликаю опозицію підтримувати конструктивні законопроекти, не паралізувати політичних процесів у країні, всіляко сприяти її економічному та політичному розвитку, піднесенню добробуту громадян. Лише коли це усвідомить кожен народний депутат України, ми по праву зможемо називати себе політичною елітою держави.